

Dosarul nr. 3ra-519/23
2-22017745-01-3ra-27052023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

06 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva Consiliul sătesc Mitoc, r-nul Orhei, persoane terțe Pascari Natalia și Pascari Andrei privind anularea deciziei,

împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat și menținută hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La data de 08 februarie 2022, Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, a înaintat acțiune împotriva Consiliului sătesc Mitoc, r-nul Orhei cu privire la anularea deciziei nr. 6/3 din 23 noiembrie 2021 „Cu privire la atribuirea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit”.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, prin decizia nr. 6/3 din 23 noiembrie 2021 „Cu privire la atribuirea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit”, în temeiul art. 14 (3) al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, conform art. 10, 11 din Codul funciar, Consiliul a atribuit familiei Pascari Andrei și Pascari Natalia, în proprietate, terenul de pământ cu suprafața de 0,1313 ha cu nr. cadastral XXX, amplasat în intravilanul satului Mitoc pentru construcția casei de locuit, contrar legislației în vigoare.

A menționat că, la data de 17 decembrie 2021, Oficiul Teritorial Orhei, examinând legalitatea deciziei, a contestat adoptarea acestui act administrativ prin notificarea nr. 1304/OT8-600 din 17 decembrie 2021, din considerentele că, în procesul studierii minuțioase a actelor aferente incluse în RSAL s-a constatat că, la data adoptării deciziei în cauză, 23 noiembrie 2021, Pascari Andrei potrivit datelor din buletinul de identitate este născut la XXX, având vârsta de 35 de ani. Potrivit

datelor din Registrul Bunurilor Imobile s-a constatat că, terenul cu nr. cadastral XXX a fost înregistrat în temeiul Legii nr. 981/2000. Astfel, lipsește actul administrativ privind înregistrarea bunului imobil.

A susținut că, conform art. 459 alin. (2) din Codul civil nr. 1107/2002, bun imobil se consideră terenul înregistrat în registrul bunurilor imobile sub număr cadastral distinct.

Potrivit art. 6 alin. (1) al Codului funciar nr. 828/1991, terenurile, indiferent de destinație și tipul de proprietate, precum și drepturile asupra lor, sunt supuse înregistrării de stat în registrul bunurilor imobile al organului cadastral teritorial în modul stabilit de Legea cadastrului bunurilor imobile.

Art. 4 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/98 stabilește subiecții și obiectele înregistrării. Astfel, subiecți ai înregistrării sunt proprietarii de bunuri imobile și alți titulari de drepturi patrimoniale: cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini, apatrizi, persoane juridice din țară și din străinătate, organizații internaționale, Republica Moldova, unitățile ei administrativ-teritoriale, state străine. Obiecte ale înregistrării sunt bunurile imobile, părțile componente ale acestora prevăzute de prezenta lege, drepturile reale asupra bunurilor imobile, precum și alte drepturi, fapte și raporturi juridice prevăzute de legislație. La bunuri imobile, în sensul prezentei legi, se raportă atât bunurile imobile definite ca atare de Codul civil, cât și cele prevăzute de Legea nr. 1125/2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova. Sunt supuse înregistrării obligatorii în registrul bunurilor imobile: a) terenurile; b) clădirile și alte construcții principale cu caracter definitiv, indiferent dacă sunt bunuri imobile sau părți componente ale acestora; c) încăperile izolate, inclusiv unitățile în condominiu, împreună cu cota-parte corespunzătoare din dreptul de proprietate sau de suprafață asupra terenului din părțile comune din construcție.

Art. 28 din Legea nr. 1543/1998 cadastrului bunurilor imobile, stabilește documente în baza cărora se efectuează înregistrarea dreptului asupra bunului imobil.

Astfel, art. 2 din Codul civil nr. 1107/2002 statuează raporturile reglementate de legislația civilă. Legislația civilă determină statutul juridic al participanților la circuitul civil, temeiurile apariției dreptului de proprietate și modul de exercitare a acestuia, reglementează obligațiile contractuale și de altă natură, alte raporturi patrimoniale și personale nepatrimoniale dintre subiectele raporturilor juridice civile.

Conform art. 10, 11 din Codul funciar, art. 14 din Legea privind administrația publică locală, atribuirea loturilor de pământ ține exclusiv de atribuțiile autorităților publice locale.

Conform art. 11 alin. (1) din Codul funciar, se stabilește că, autoritățile administrației publice locale atribuie cetățenilor terenuri fără plată, eliberându-le titluri de proprietate, atribuie familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului până la epuizarea acesteia pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodărești și grădini: în orașe – de la 0,04 până la 0,07 hectare, în localități rurale – până la 0,12 hectare. Dimensiunile concrete ale sectoarelor de teren se stabilesc de către autoritățile administrației publice locale.

Terenul pentru construcția caselor de locuit poate fi atribuit doar din rezerva intravilanului, numită uneori și rezerva primăriei, atâta timp cât această rezervă mai este. Intravilan este noțiunea folosită în legislație pentru teritoriul propriu-zis al satului (comunei) unde este amplasat fondul de locuințe, loturile de pe lângă case.

Acest teritoriu este marcat pe planul (harta) localității, iar consiliul local are dreptul să atribuie terenuri pentru construcția caselor de locuit numai în limita acestui teritoriu. În cazul în care toate terenurile din intravilanul localității au fost deja repartizate, consiliul va refuza atribuirea terenurilor, dată fiind lipsa rezervelor care pot fi folosite în acest scop.

Art. 11 din Codul funciar conține noțiunea de „familie nou-formată”, care nu are dezbătăuire semantică nici în această lege nici în alte acte legislative, cum ar fi, de exemplu, Codul familiei.

Art. 2 din Legea cu privire la tineret nr. 215 din 29.07.2016 dă noțiunea de familie tânără - cuplu, format prin căsătorie, în care unul dintre soți nu a atins vârsta de 35 de ani; familie cu copii formată dintr-un singur părinte de până la 35 de ani.

Consideră reclamantul că, reieșind din prevederile normelor citate, rezultă că, pentru a deveni subiect al raporturilor juridice reglementate de prevederile art. 11 alin. (1) din Codul funciar, familia nou-formată trebuie să întrunească următoarele condiții: - în care unul dintre soți nu a atins vârsta de 35 de ani; - lipsa în proprietatea soților sau a foștilor soți, în cazul căsătoriilor repetate, a terenurilor în scopurile indicate la art. 11 alin. (1) din Codul funciar sau a altor bunuri imobile, deoarece atribuirea loturilor de teren pentru construcția caselor de locuit familiilor nou-formate are drept scop îmbunătățirea condițiilor de trai.

Conform art. 21 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea alte acte normative. Exercițarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

A relatat că, autoritatea publică nu este complet liberă în utilizarea dreptului discreționar. Acțiunea administrativă trebuie să se bazeze pe o decizie discreționară cuvenită, concluzie ce se desprinde, în special, din prevederile art. 137 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia autoritățile publice „trebuie” să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Astfel că, Consiliul sătesc Mitoc era obligat prin lege să-și exercite discreția, însă fără erori discreționare. Or. art. 112 alin. (2) al Constituției R.Moldova prevede că, Consiliile locale și primarii activează în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din sate și orașe.

A invocat că, la adoptarea actului administrativ Consiliul local a acționat contrar legislației în vigoare.

Din considerentul că, autoritatea emitentă, în termen de 30 de zile de la data primirii notificării, nu a reexaminat actul contestat, Oficiul în temeiul art. 68 alin. (4) al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, a sesizat instanța de contencios administrativ în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de abrogare a actului în cauză.

Reclamantul Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, a solicitat anularea deciziei Consiliului sătesc Mitoc nr. 6/3 din 23 noiembrie 2021 „Cu privire la atribuirea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit” (f.d. 2-3).

Prin încheierea protocolară din 31 mai 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost atrasă în proces în calitate de persoană terță, Pascari Natalia (f.d. 33).

Prin hotărârea din 31 mai 2022a Judecătorei Orhei, sediul Central, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Mitoc, r-nul Orhei cu privire la anularea Deciziei nr.6/3 din 23 noiembrie 2021 „Cu privire la atribuirea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit”, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 35, 38-41).

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, la data de 20 iunie 2022, Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a declarat apel, iar la 19 iulie 2022 a depus apelul motivat, solicitând admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii primei instanțe din 31 mai 2022 și emiterea unei noi decizii (f.d. 43, 51-53).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a atras în proces în calitate de persoană terță Pascari Andrei (f.d. 75-76).

Prin decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat și s-a menținut hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Central (f.d. 113, 114-126).

Pentru a decide astfel, verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe, stabilind starea de fapt și de drept, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a concluzionat asupra netemeinicii acțiunii reclamantului, constatând cert că decizia/răspunsul contestat este conformă prevederilor legale.

Instanța de apel a reținut că, prin decizia Consiliului sătesc Mitoc, r-nul Orhei nr.6/3 din 23 noiembrie 2021 „Cu privire la atribuirea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit” s-a decis atribuirea familiei Pascari Andrei și Pascari Natalia, în proprietate, terenul de pământ cu suprafața de 0,1313 ha cu nr. cadastral XXX, amplasat în intravilanul s. Mitoc, pentru construcția casei de locuit, controlul îndeplinirii prevederilor deciziei fiind puse în seama Primarului satului Mitoc dl. Cojocari Alexei.

Potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În baza art. 14 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice. Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: b) administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului); c) decide în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și privind serviciile publice de interes local, în condițiile legii; d) decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii.

Instanța de apel a mai reținut și dispozițiile art. 10 din Codul funciar, care prevede că de competența consiliilor sătești (comunale) și orășenești țin: atribuirea terenurilor și înstrăinarea lor fără schimbarea destinației acestora, în modul stabilit de lege; autentificarea drepturilor deținătorilor de terenuri, în modul stabilit de lege;

asigurarea perceperii impozitului funciar; exercitarea controlului de stat asupra folosirii și protecției terenurilor, inclusiv asupra combaterii și prevenirii răspândirii buruienilor; ținerea cadastrului funciar în teritoriul din subordine; privarea de drepturi a deținătorilor de terenuri în condițiile prevăzute de lege; determinarea și atribuirea terenurilor pentru construcții și amplasarea lor, în conformitate cu legea; soluționarea litigiilor funciare în limitele competenței lor; organizarea evaluării terenurilor conform metodicii unice, elaborate de Guvern; stabilirea suprafețelor care rămân în proprietatea statului în limita teritoriilor satelor (comunelor); stabilirea și modificarea hotarului intravilanului localităților.

Potrivit art. 11 din Codul funciar, autoritățile administrației publice locale atribuie cetățenilor terenuri fără plată, eliberându-le titluri de proprietate: trec în proprietatea cetățenilor sectoarele de teren ocupate de case, anexe gospodărești și grădini care li s-au atribuit în conformitate cu legislația; atribuie familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului pînă la epuizarea acesteia pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodărești și grădini: în orașe - de la 0,04 pînă la 0,07 hectare, în localități rurale - pînă la 0,12 hectare. Dimensiunile concrete ale sectoarelor de teren se stabilesc de către autoritățile administrației publice locale; trec (în limita normelor de urbanism, iar dacă aceasta nu este posibil, reieșind din suprafața reală a terenului ce deservește construcțiile) terenurile aferente caselor de locuit cu mai multe apartamente privatizate, care nu constituie blocuri, în proprietatea comună în diviziune a proprietarilor apartamentelor, proporțional suprafeței privatizate de fiecare. Atribuirea repetată în proprietate privată a terenurilor cetățenilor în scopurile indicate în alineatul 1 al prezentului articol, se efectuează contra plată prin vânzare la licitație, organizată de autoritatea administrației publice locale. Prețul inițial de vânzare a terenului nu va fi mai mic decât prețul normativ al pământului calculat în baza tarifelor stabilite de legislația în vigoare.

Instanța de apel a remarcat faptul că, Codul funciar, nu oferă definiția noțiunii de familie nou formată, însă, în temeiul art. 2 din Legea nr.215 din 29.07.2016 cu privire la tineret, noțiunea de familie tânără este un cuplu format prin căsătorie, în care unul dintre soți nu a atins vârsta de 35 de ani.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, instanța de apel a constatat că, instanța de fond, întemeiat a respins pretenția cu privire la anularea actului administrativ emis de Consiliul sătesc Mitoc, or, decizia nr. 6/3 din 23 noiembrie 2021 „Cu privire la atribuirea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit” a fost emisă cu respectarea prevederilor legale referitoare la competență, prin prisma prevederilor stipulate în Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, autorității publice pârâte fiindu-i acordate atribuții exclusive de atribuire a loturilor de teren.

Completul judiciar a notat că, la data depunerii cererii privind atribuirea lotului de teren pentru construcția casei de locuit, și anume 10 august 2017, precum și la data emiterii deciziei consiliului sătesc Mitoc, 23 noiembrie 2021, nici unul dintre soții Pascari nu aveau împliniți vârsta de 35 ani, iar certificatele de naștere anexate la materialele cauzei probează că, la depunerea cererii, Pascari Andrei avea vârsta de 31 ani, iar la momentul adoptării Deciziei nr.6/3 din 23 noiembrie 2021, Pascari Natalia avea împliniți 31 ani și 6 luni.

Corespunzător, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentele Oficiului Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat privind atribuirea ilegală a lotului de

teren cet. Pascari Andrei și Pascari Natalia în lipsa actelor confirmative, or, în sensul dispozițiilor legale enunțate supra, familia Pascari constituie subiecți care pot beneficia de lot de teren pentru construcția casei de locuit, având calitatea de familie nou-formată.

Instanța de apel a respins și alegațiile apelantului, precum că nu a fost demonstrat faptul nedeținerii în proprietate a altor bunuri imobile, or, din informația din registrul cadastrului bunurilor imobile se confirmă faptul că, Pascari Andrei și Pascari Natalia nu dețin cu drept de proprietate bunuri imobile amplasate pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată instanța a constatat și faptul că potrivit extrasului din Registrul de evidență a cererilor cetățenilor de repartizare a loturilor de pământ pentru case de locuit începând cu anul 2009 rezultă cert solicitarea de acordare a lotului de teren pentru destinația construcției casei de locuit de către cet. Pascari Andrei, conform cererii date cu 10 august 2017.

Prin urmare, instanța a conchis că, actul administrativ contestat a fost emis în condiții legale, iar temeiuri de anulare a acestuia nu au fost identificate. Corespunzător, a concluzionat că, prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristicile raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

La data de 13 aprilie 2023 Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului declarat, casarea integrală a deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 132-134).

În motivarea recursului recurentul a reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Suplimentar recurentul a menționat că instanța nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, nu a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar, adoptând o hotărâre ilegală și neîntemeiată, cu aplicarea și interpretarea incorectă a normelor legale.

Indică recurentul că datele din Registrul de evidență a cererilor cetățenilor de repartizare a loturilor de pământ pentru case de locuit, denotă încălcarea drepturilor altor familii nou-formate, care au depus anterior cererile de cet. Pascari Andrei și totodată nu este clar rândul beneficiarilor conform datei depunerii cererii. Mai mult, deoarece certificatul privind lipsa deținerii bunurilor imobile cu drept de proprietate lipsea la data adoptării deciziei, se conchide că familia Pascari era asigurată cu spațiu locativ, aveau bunuri imobile, și în temeiul art. 11 din Codul funciar, autoritatea publică locală urma să nu-i repartizeze sector de teren pentru construcția casei individuale.

Specifică că este dubios și faptul eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren care a stat la baza înscrierii în registrul bunurilor imobile la data de 30 noiembrie 2021, în baza deciziei Consiliului sătesc Mitoc nr. 6/3 din 23 noiembrie 2021, însă până la expirarea termenului de exercitare a controlului obligatoriu.

Consideră că intimatul era obligat prin lege să-și exercite atribuțiile sale în conformitate cu legea, să acționeze cu bună-credință în limitele legale stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 14 martie 2023, fiind comunicat recurentului, prin intermediul poștei electronice la dat de 17 martie 2023 (f.d. 128).

Copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 24 martie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 129).

La data de 13 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice, Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus recursul motivat împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 131, 132-134).

Astfel, recursul depus de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost depus cu respectarea termenului legal.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este

inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudencial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, cererea de apel, cât și în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către prima instanță și Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate corespunzător.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează

cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc